

«Ara nun diran mendi maiteak,
 ara nun diran zelaiak,
 baserri eder txuri-txuriak,
 iturri eta ibaiak».

Ule ta bizar edur gisako,
 naiz-ta ez jzan orren zar,
 ainbeste maite zenduzan mendi
 troka zoragarri zear,
 biziteko lain —au lotsagarri!—
 atez ate eskatu bear...
 Atzenik, jaio ziñan txokoan
 illa zara, aiztu xamar!...

Euskal-elean trebe zaitugun
 gizaki guren, azkarra!
 Zuri begira, maixu bait-zara,
 maite daigun ele zarra.
 Zuk piztu eizu gure barnean
 zureak daukan txingarra.
 Orixe bedi gizaldi zear
 dogun goranai bakarra.

MAITASUN-OPARIA

Seme-sailla dozula
 zure aulki inguru,
 lerden ames zaitudan
 ele ama aintzatsu:
 omen gorazarrerik
 urteetan ez dozu.
 Olerkariak, alan be,
 sor-miña ernatu
 ta maite oparia
 biziro deskintzu.

Zeure baratz-ederkiz
 osotua dozu:
 dardar, su ta biotz-gur,
 ai ta neke-gantzu.
 Bakotxak, al giñoan,
 zelan dan diñotzu,
 gaur goretsi naiean
 zure poz-eztegu.

Bidaztia

Igandik aizkatuta,
 maitezko sorterrri,
 osto galdu antzera
 or nabil aspaldi.
 Baiña indar bat etenge,
 bailitz ardo barri,
 ene barren-eltzean
 irakin diraki:
 naita urrin-autsez oiñak,
 i aut amesgarri.

Semea

Illargi-printzak leiaz
 gau-itzala maite;
 biotzez dau arenbat
 senarrak emazte.
 Ama lakorik, baiña,
 nekez aurki daite,
 ta nik zu zaitut laztan
 iñortxok ez beste:
 biziak dirausteño
 nire mintzo zaite.

Neskatxa

Larrosa loratua
 baratzean eder...
 Eusko-neskatxa, barriz,
 etxez atera zer?
 Sukalde barrun zernai
 oroiz astun dager,
 ta ainbat lora niretzat
 zelai-munak ler.
 Emen nagoken, beraz,
 naita bizi bazter.

Artzaiña

Eder yat goi-erpiña,
 mendiz artzain nabil;
 lagun ditut ardiak,
 txakur eta makil.
 Esne, gaztae ori
 ta sapedar pipil,
 oro deskintzut zuri
 oparo ta sotil:
 zugana bai doakit
 biotz-uxia ixil.

Arraunlaria

Oztin dago zabala,
 aizea mee ixiltsu...
 Nai bare nai aparrez
 egiñik apuztu,
 luze ta bardiñean
 ur-lepoa neurtu,
 lerden nabil itxasoz
 arraunlari zaintsu.
 Nok uretan gutarrik
 iñoiz azpiratu?

Olagizona

Lurrari, ekiñean,
 meatz gorri ostu,
 sutan erre, antola,
 burdiña biurtu:
 orixe darabilgu
 arlo zeregintsu.
 Soiñez auts-koipe arren,
 gogoz edur ta su,
 eta iñoiz aztutzeka
 euskeraz mintzatu,

Gudaria

Gorbei-gara egundo
 ikusi ete lar?
 Aren muin baizen sendo
 ni ba-naz al ta indar.
 Guda-ekaitz orduan
 nok nik aiña bular?
 Lerroan jokatzeko,
 nai, adore ta gar?
 Euskal-Erri maitea,
 zugaz ez naz zabar!

Itxastarra

Ur geza dot aberri,
 gaur on, biar naspil;
 bere gerri gazian
 arrantzuan nabil.
 Ez dot ezeren kezka,
 ez burun maratil;
 soiña ez daust iñok
 lokarri estuz bil.
 Guztion Jaun: Zu zaitut
 biotzean pilpil.

Padarra

Dei batek gogo zear
ots eustan bein egin;
ta neukan oro itxirik,
ama ta etxe urdin,
ixil ta bake-billa
joan nintzan urrin.
Eder-ase begiak
ta biotza goimin,
bazter ontan ez naz
ezertxoren premin.

Irulea

Goiz urdin ta illunabar
oi nire zoria!
emen nago ariltzen
artule aria.
Bakar irun-bearrez
arilki guztia,
barruan ba-darabilt
abarrots ausia.
Baiña zugaitik jasan,
ez al da eztia?

Lugiña

Solo-lanean nozu
lugiña egunez;
urrezko gari-sailla
zibuka dot aurrez.
Iñoiz min izan arren,
orain ikus pozez;
ala biur yat, bada,
udabarri-lorez:
bego nire gogoa
aren oroi-atsez.

Aitona

Urteetan naz, egia,
zerbait aurreratu,
gorputza be apur bat
uste-ezik mukuldu.
Baiña oian-pagoa
beingoz ete auldu?
Ba-dot nik oraindiño
adi-argi, onu:
zu goratzeko, barriz,
su gori dan bertsu.

Eusko-ama

Opaz daukazu orain
eusko semeen ama:
mundu zear ospeak
aspaldi narama:
kumak seiñez ugaltzen
iñoiz ez sarama;
askotariko pitxiz
ikus nire sama,
ene sabel-aldien
aintza dozun zama.

Basoa

Otza igazitakoan
or udalen jori;
eguzkik joez gero
edozer dardari;
maite-aro dalako
txara ta beresi,
urre-kantaz zenbatu
ezin aiña txori.
Norentzat orren polit
altz-adarra jantzi?

Areitza

Zarrez zerendurik
 Gernika'n Areitza.
 Oi, enbor doneari
 biei dario atsa!
 Aren soifia lenago
 bai, zala malatsa!
 Sari ordez orain be,
 guztizko aratza,
 agur!, agur!, diñotzu,
 iltean arratsa.

Kantauri

Kantauri, zabal-uridin,
 pizti gurgur-izu,
 eusko-seme zangarren
 bizi-jardunleku,
 erditze ixil-barrien
 goi-bide zadortsu,
 illunabar zuntzukin
 jolasean kuku,
 bitsezko ereskiñez
 oi u baten dozu.

Joalea

Eta eleiz-ezkilak?
 Oi, aren matraka!
 Din-don ta din-don, aren
 etenbako jarduna!
 Txori ta aize lagun,
 zer diño itz oska?
 Goiz eta arrats, norentzat
 ainbeste zarata?
 Zoraturik daukazu
 zuri agur leunka.

Ganguena

Aizkorri ta Gorbea,
 Eretza ta Anboto,
 Auñamendi ta Aralar,
 Udalaiz ta Igeldo,
 Sollube, Urko, Kalamu,
 Oiz, Urbasa, Ernio,
 danak izpi zuritan
 urrezko lokiz io
 ta zure otsein leial
 dozuz poz-jario.

Baserría

Bide-kurutzan nasai
 euskal baserría:
 ereiñotza ondoan,
 aurrez mailladia;
 oroi-untzez josita
 ate nagusia;
 odol tantaz egiñik
 dirudi gankia:
 baso mutil yaioen
 ekarkor azia.

Olerkaria

Amak, ume nintzala,
 Euskera goxo!,
 zure garrez eustan jo
 izate osoa.
 Arrezkero zu zaitut
 neure maite alai,
 arrezkero zu zaitut
 neure min-abesgai.

Amaikak ba-diño
zaartua zareala,
pipi-zerenak janik
il-ur zagozala.

Ta... zu ilten ba'zara,
zelan nik abestu?
Zuk uts emon ezkeru,
zelan nik arnastu?
Baiña, ba-dozu lar be,
oindiño kemenik:
urte luzez, oi maite!
zagoz, bai, mardulik.

GAU - ERESIA

«Andra Maria,
jaio baiño len,
Esaera: Karmel-padarrak
gogoz gur eben».

Gau-erdi. Giro epel atsegin;
illargia goi albain jruten;
geldi aitz, baso, beresi...
Padar-taldeak, koba barruan,
sail bitan kanta eresi.

goak: Erraldoi zantsu baten indarrez
zerua zear, nasi-nasian,
zelan odeiak iradu?
Era berean gure arima
zugana, Ama, doakigu.

2'garrenak: Gertu daukazuz gure biotzak,
gure gogoak ernai daukazuz,
oi amesezko zeru urdin!
Goitar eresiz zu aintzatzea
da gure gaurko zeregin.

Egun zabaltze sorgin-taiuzko;
laiñoa bean aruntz-onuzka,
Tgoak: argia goian eun zuri:
buru ta biotz zeureak gozuz,
labe goría iduri.

2'garrenak: Biotzak maite, kantu aoak,
gau ta egun zu Amatzat autor,
bai egiteko bakana!
Zeru-zati bi diran begiok
itzuli, arren, gugana.

Tgoak: Gabiltzan bide au dozu, Ama,
ortzi-argiak sututakoa,
garra guztiz ta ondo-nai;
zuri atsegin yatzun goi-deia
biotzak yakuz erregai.

2'garrenak: Nekatxa zara zoragarria,
azalez urdin, barru-gun zuri:
nun leike joro bardiñik?
Zoramenezko ederkai orrek
zuntzutan gaukaz loturik.

l'goak: Bai arduratsu dala Jainkoa!
Gariak galtsu, azal egurrak,
ak nai onek dau zaindari;
guri, osterá, Ama gurena
eratu dausku gidari.

2'garrenak: Zu barik, naiz-ta ondasun bete,
bear aiñako aserik eztau
gure barruko irakiñak.
Txingar bi letxe, garkin pareko,
or Ama-seme bikaiñak.